

**MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ 6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU
(TTK)'NUN MUHASEBE ALANINA GETİRDİĞİ YENİLİKLER HAKKINDA GÖRÜŞLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ**

Seval ELDEN ÜRGÜP¹

Leyla ESGİNOVA²

Öz

Bu çalışmanın amacı; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte muhasebe alanına getirilen yenilikler hakkında muhasebe meslek mensuplarının görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışma kapsamında veri elde etme amacıyla kullanılan anket formu Sivas ilinde faaliyet gösteren 124 meslek mensubuna uygulanmıştır. Elde edilen bu veriler aritmetik ortalama, frekans analizi, Ki-Kare testi uygulanarak SPSS istatistik paket programında değerlendirilmiştir. Çalışmanın başlıca bulgularına göre, araştırmaya katılım gösteren muhasebe meslek mensuplarının 6102 sayılı TTK'nın defter ve belgeler kısmına getirmiş olduğu yenilikler konusunda kararsız olanların sayısının katılmıyorum sayısından daha fazla olduğu, yine envanter ve değerlendirme kısmına getirilen yenilikler konusunda kararsız olanların ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir. TTK'nın bağımsız denetim hakkında getirmiş olduğu yenilikler konusunda da kararsızların ağırlıklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, muhasebe standartları uygulama yükümlülüğü kısmı içinde getirilen yenilikler konusunda katılmıyorum diyenlerin sayısının kararsızlardan fazla olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6102 Sayılı TTK, Meslek Mensupları, Muhasebe Uygulamalarındaki Yenilikler

Jel Kodları : M40,M49,M41

**A RESEARCH ON THE OPINIONS OF ACCOUNTING PROFESSIONALS ON THE
INNOVATIONS BROUGHT TO THE FIELD OF ACCOUNTING BY THE NEW TURKISH
COMMERCIAL LAW (YTTK) NO: 6102: THE CASE OF SİVAS**

Abstract

The aim of this study; The aim is to determine the opinions of accounting professionals about the innovations brought to the field of accounting with the 6102 Numbered Turkish Commercial. Within the scope of the study, The questionnaire form used to obtain data within the scope of the study was applied to 124 professionals operating in Sivas province. These obtained data were evaluated in SPSS statistical package program by applying arithmetic mean, frequency analysis, Chi-Square test. According to the main findings of the study, it has been determined that the number of those who are undecided about the innovations brought to the book and documents part of the 6102 Numbered Turkish Commercial by the accounting professionals participating in the

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, E-posta:sevalelden@hotmail.com, [ORCID: 0000-0002-7464-3485](https://orcid.org/0000-0002-7464-3485).

²Öğr. Gör., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldızeli Meslek Yüksekokulu, E-posta: lesginova@cumhuriyet.edu.tr, [ORCID: 0000-0002-9675-3650](https://orcid.org/0000-0002-9675-3650).

research is higher than the number of disagreements, and those who are undecided about the innovations brought to the inventory and valuation part are predominant. It has been concluded that the undecideds are predominant in the innovations that the 6102 Numbered Turkish Commercial has brought about independent auditing. In addition, it has been determined that the number of those who disagree about the innovations brought within the scope of the obligation to apply accounting standards is higher than the undecided ones.

Keywords: 6102 Numbered Turkish Commercial, Accounting Professionals, Innovations in Accounting Application..

Jel Classification : M40,M49,M41

GİRİŞ

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu 1957’de yürürlüğe girmiş olup, Ticaret hukuku alanında ülkemizde önemli katkılar sağlamış ve ülkemizin ekonomik alanda kalkınmasına zamanın koşullarına göre çağdaş çözümler sunmuştur. Uluslararası sınırların ortadan kalkması ile başlayan küreselleşme sonucu, işletmeler uluslararası alanda daha kolay harekete geçmişlerdir. Dolayısıyla uluslararası alana entegrasyon sağlamak için de uluslararası alana uyumlu bir Ticaret Kanunu uygulama zorunluluğu gelmiştir. Bu gelişmelerle birlikte, 2001’de Türk Medeni Kanunu’nda, 2011’de Borçlar Kanunu’nda ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda gerçekleştirilen ciddi değişiklikler, Türk Ticaret Kanunu’nun güncellenmesini gerekli hale getirmiştir. Böylece Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne uyum süreci de sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca Türkiye’nin AB’ye uyum süreci dışında da uluslararası birçok alanda yer almak için şeffaflığın ön planda olduğu ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerini içeren Ticaret Kanunu’nu olması zorunluluğu arz etmiştir. Bu alanları; finans, sermaye piyasaları, hizmet sektörü, endüstri ilişkileri şeklinde sıralamak mümkündür (Ernst &Young Türkiye, 2011: 8). 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 27846 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanmış ve 01.07.2012 tarihinde ise yürürlüğe girmiştir.

Günümüz ihtiyaçlarına uygun bir biçimde hazırlanan Türk Ticaret Kanunu başta denetim olmak üzere muhasebe uygulamalarında da köklü değişiklikler getirmiştir. TTK’nın muhasebe ve denetim konularıyla ilgili maddeleri 01.01.2013 tarihiyle yürürlüğe girmiştir. TTK incelendiği zaman çoğu maddenin Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)’ye göre hazırlandığı tespit edilmiştir. Buradaki amaç şeffaflığı, dil ve terim birliğini sağlamak için yapılmıştır. Böylece uluslararası alanda ticaret yapan işletmelerin finansal tabloları hakkında bilgi alırken daha şeffaf ve daha gerçekçi veriler elde etmeleri noktasında yarar sağlayacaktır.

TTK’nın denetim konusunda yapmış olduğu en büyük yenilik, anonim şirketlerinde olmuştur. Şöyle ki, anonim şirketlerde murakıp organları kaldırılmıştır. Şirketleri denetlerken söz konusu organların denetim konusunda gerekli işlevleri yerine getirmiyor olmasından kaynaklanmıştır. Bu yüzden şirketlerin denetimini bağımsız denetim kuruluşlarına ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlere devretmişlerdir. Daha sonraları gerçekleştirilen düzenlemeler ile birlikte ise her SMMM veya YMM’nin denetçi olarak görev yapamayacağı şeklinde karara bağlanmıştır.

Ancak, denetçi olmak isteyenlerin denetçilik eğitimini tamamlayarak bağımsız denetçi belgesi almaları gerekmektedir.

TTK'nın muhasebe alanında yapmış olduğu yenilikler ise; defter ve belgeler, envanter ve değerlendirme konusunda ve muhasebe standartlarına uyum noktasında olmuştur. Böylece mali tablolarda doğru ve güvenilir bir raporlama sağlanmakta ve şeffaflık ilkesini yerine getirmesinden dolayı da hesap verilebilirlik daha kolay sağlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte muhasebe alanına getirilen yenilikler hakkında muhasebe meslek mensuplarının görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışma kapsamında Ulusan vd. (2012) tarafından oluşturulan ve veri elde etme amacıyla kullanılan anket formu Sivas ilinde faaliyet gösteren 124 meslek mensubuna uygulanmıştır. Elde edilen bu veriler aritmetik ortalama, frekans analizi, Ki-Kare testi uygulanarak SPSS istatistik paket programında değerlendirilmiştir. Çalışmada 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun muhasebe alanına getirdiği yenilikleri Sivas ilindeki meslek mensuplarına konunun yeniden ele alınarak yapılmış olması çalışmanın özgünlüğü açısından önemlidir.

Çalışmada öncelikle, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu genel hatları ile ele alınmıştır. Daha sonra, söz konusu kanun ile ilgili yapılan çalışmalardan örneklerin verildiği literatür taraması yapılmıştır. Uygulama aşamasında, araştırmaya katılan kişilerin Kanun ile getirilen düzenlemelere ve muhasebe ve denetim uygulamalarına karşı düşünceleri ve bu düşüncelerin meslekte çalışma yılları bakımından bir farklılık oluşturup oluşturmadığına yönelik Sivas ilinde uyguladığımız bu çalışmada elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Son bölümde ise, uygulama sonucunda ulaşılan bulgular değerlendirilerek çalışma sonlandırılmıştır.

1.6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNUNA GENEL BİR BAKIŞ

Küreselleşme ile birlikte ekonomide de pek çok değişme meydana gelmiştir. Bu yüzden ülkemizdeki mevcut muhasebe uygulamaları ve ticari uygulamalar yetersiz kalmaya başlamıştır. Ayrıca uluslararası uyum sürecinde ülkeler arasında uygulama farklılıkları meydana gelmiştir. Bu farklılıkları tamamen yok etmek veya en aza indirebilmek için mevcut yasaların yenilenmesi gerektiği ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Böylece, 1999'da kurulan Ticaret Komisyonu ile birlikte 6102 sayılı TTK çalışmalarına başlanmıştır. 2006'da ilk taslak komisyonun görüşüne sunulmuş ve söz konusu taslak yine aynı yıl meclise sunularak, 2008 yılında yasama çalışmalarına başlanmıştır. Tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde büyük çoğunlukla 13.01.2011'de kabul edilerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yeniden düzenlenmiştir. 14 Şubat 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla birlikte 1 Temmuz 2012 tarihinde ise yürürlüğe girmiştir (Akdoğan ve Yazar, 2012: 22).

6102 sayılı TTK'nu, ticari hayatı yasal düzenlemeler ile yeniden yön vermektedir. Söz konusu Kanun şeffaflık ve denetim üzerine kurulmuş olup, kamuoyunu doğru bilgilendirme ve kurumsal anlamda doğru iletişimi sağlamak üzerine yoğunlaşmıştır. Ayrıca Kanun, piyasa şartlarına uyum sağlamak için birtakım yeni hükümler getirmektedir. Özellikle sermaye şirketlerinin faaliyetleri ile ilgili kamuoyunu bilgilendirmesi ve kurumsal yönetim üzerinde hassasiyetle durulmuş ve bu alanlarda birtakım değişiklikler yapılmasına gidilmiştir. Bu yenilikleri; şirket kuruluşu, denetim, muhasebe uygulamaları şeklinde sıralamak mümkündür. Bununla birlikte sermaye şirketlerine web sitesi kurma zorunluluğu getirilmiştir. Bu yenilikler ile birlikte yoğun rekabet ortamında faaliyet gösteren uluslararası şirketlere rekabet avantajı sağlanmış olacaktır (Şengel,2011:21).

TTK'nın gelmesiyle birlikte vergisel yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla tutulan muhasebe anlayış şekli terk edilmektedir. Onun yerine başta yönetim olmak üzere işletme ile bağlantısı ve ilgisi olan üçüncü şahıslara doğru ve güvenilir bilgi vermek amacı ön plana çıkmaktadır. Böylece hem muhasebenin temel işlevini yerine getirmekte hem de muhasebe mesleğinin önünü açarak vergi muhasebeciliğinden çok bilgi muhasebeciliğine kaydıran bir anlayış şekli oluşmaktadır (Arıkan,2010:11).

Muhasebe ve denetim alanında TTK köklü değişiklikleri beraberinde getirmektedir. Kanunun getirdiği en önemli değişiklik ise, muhasebe kayıtlarının ve finansal tabloların Uluslararası Muhasebe Standartları'na uyumlu bir şekilde mali verilerin hazırlanmasıdır (Demir,2011:43). TTK ile gelen muhasebe ve denetim alanlarındaki yenilikler ise, envanter ve değerlendirme, muhasebe standartlarını uygulama yükümlülüğü ve bağımsız denetim alanına getirilen yeniliklerdir.

2.LİTERATÜR TARAMASI

Literatür incelemesi yapıldığında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hakkında çok çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Doyrangöl (2008) çalışmasında, Türk Ticaret Kanunu ile beraber muhasebeye getirilen yenilikler ele alınmıştır. Bu yenilikler arasında defter tutma, belgeler ve mali tablolara getirilen yenilikler üzerinde durulmuştur. Çalışmanın sonucunda, tasarımın bu kapsamda ele alınan bazı maddeleri uygulamada sorun yaratabileceği kavram ile dolu olduğu kanaatine varılmıştır. Tavsiye olarak özüne sadık kalınmak koşuluyla bazı maddelerin TMSK tarafından yeniden ele alınarak yazılmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.

Pamukçu (2011), çalışmasında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun muhasebe uygulama alanlarına getirmiş olduğu yenilikler üzerinde incelemeler yapmıştır. Ayrıca, eski 6762 sayılı TTK ile 6102 sayılı TTK arasındaki değişiklikler karşılaştırılmıştır. Çalışmada, TTK'nın muhasebe uygulamalarında ve ticari hayatta etkiler yaratarak birçok düzenlemeyi kapsadığı ve bu yeni düzenlemelerin kapsadıkları alanlarda önemli katkılar ve faydalar sağlayacakları sonucuna ulaşılmıştır.

Demir (2011), 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile yapılan değişiklikler muhasebe ve vergilendirme yönleriyle ele alınmıştır. Ayrıca, ticari defterler hem Ticaret Kanunu hem de vergi mevzuatı açısından incelenmiştir. Çalışmada, defter kayıtlarının tutulması ve her türlü muhasebe uygulamaları Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde olması gerektiği gibi değil, Türkiye Muhasebe Standartları'na göre yapılacaktır sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte finansal tablolarda aynı şekilde Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun bir şekilde düzenlenecek ve finansal tabloların ve muhasebe kayıtlarının denetimi ise Uluslararası Denetim Standartları çerçevesinde yapılacaktır.

Yıldırım (2011), Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim şirketlerde denetçi konusunu ele almıştır. Bu konu doğrultusunda, anonim şirketlerde denetçilerle ilgili hükümler incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda, Türk Ticaret Kanunu ile birlikte anonim şirketlere birçok düzenlemelerin getirildiğine ulaşılmıştır. Bunlardan birisi, denetim sistemleri ile ilgilidir. TTK ile denetçiler ancak ortakları, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan bir bağımsız denetleme kuruluşu olabilir. Ayrıca, denetçilik bir meslek haline gelmiştir ve yapılan denetlemeler uluslararası denetim standartlarına uyumlu olarak yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız ve Eskin (2012) çalışmalarında, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile beraber KOBİ'lerde muhasebe bilgi sisteminde oluşan yenilikler üzerine bir değerlendirme yapmayı amaçlamışlardır. Çalışmada, söz konusu kanunun uygulanması ile birlikte KOBİ'lerin dönem sonu işlemleri, ticari defter tutma, mali raporlama, ticari defterlerin onaylanması ve saklanması gibi hükümlerin değişikliklere uğramış olduğu ve kanunda bu hükümlerin incelenmesi yapıldığında TMS'lerin öne çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ulusan vd. (2012) çalışmalarında, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte muhasebe ve denetim alanına getirilen yeniliklerin meslek mensuplarının eğitim düzeyleri ve çalışma süreleri ile değişiklik meydana gelip gelmediği noktasında bilgi almak amaçlanmıştır. Çalışmada, araştırmaya katkı sağlayan meslek mensuplarından yeni kanunun muhasebe ve denetim uygulamalarına getirmiş olduğu yeniliklerin yeterli olup olmadığına dair görüşe katılanların sayısı katılmayan kişilerden daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sebilcioğlu (2012), Türk Ticaret Kanunu'nun mali raporlama ve denetim alanlarına getirmiş olduğu değişikliklerin günlük hayata ve iş yapış şekli üzerine etkilerini günümüz koşullarında ele almayı amaçlamıştır. Bağımsız denetimden geçmiş, UFRS ile uyumlu ve TMS'ye göre hazırlanmış finansal tabloların kullanıcılarına sunulması, finansal raporlamada şeffaflığı ve işletme yönetimi açısından da hesap verilebilirliği olumlu yönde etkileyeceği ve bunun sonucunda kurumsal yönetim anlayışının gelişiminde olumlu olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat söz konusu değişikliklerin hemen olamayacağı, bunun için belirli bir süre gerektiği ve uygulayıcıların eğitim almaları gerektiği tespit edilmiştir.

Uzay ve Gönen (2012) çalışmalarında, TTK'nın denetime getirdiği yenilikler üzerinde durulmuştur. Ayrıca, iç kontrol raporu ile yıllık faaliyet raporunun denetimleri karşılaştırılmış ve

benzerlikleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda, TTK ile hem finansal tabloların denetimi hem de faaliyet raporlarının denetimi yapılacağına ulaşılmıştır. Böylece Türkiye’de denetimin önemi artmış ve daha iyi bir noktaya gelmiştir.

Taşdelen (2012), 6102 sayılı TTK’na göre ticari defterleri incelemiştir. Çalışmada, ticari defterlerin neler olduğu, kimlerin tutmakla yükümlü olduğu, nasıl tutulması ve saklanması gerektiği, ispat niteliği taşıma noktalarına değinilmiştir. Çalışma sonucunda, ticari defter tutma yükümlülüğünün tacirler, tacir sayılanlar ve tacir gibi sorumlu tutulanlara ait olduğuna ulaşılmıştır. Ticari defterler açılış onayına tabidir ve bu onay noter tarafından verilir. Ayrıca, ticari defterlerin son kaydın yapıldığı takvim yılının bitiminden itibaren 10 yıl süre ile saklanması gerekmektedir sonucuna varılmıştır.

Karakoç (2013), TTK’ nın bağımsız denetim boyutunda meydana getirdiği bazı değişiklikleri ele almıştır. Ayrıca, bağımsız denetimin denetim konusunda taraflara yol göstermesi hedeflenmiştir. Sonuç olarak, Ülkemizde bağımsız denetim mekanizmasının verimli bir şekilde işleyebilmesi için bazı kurumlara önemli görevler düşmektedir. Bu kurumlar arasında üniversiteler, meslek odaları ve bağımsız tabi olsun ya da olmasın tüm işletmeler yer almaktadır. Böylece var olan uygulamalar birbirleri ile uyumlu hale gelecek ve çok başlılık ortadan kalkacaktır. Bu da verimli çalışacak bir bağımsız denetim sisteminin faydasına olacağı kanaatine varılmış olacaktır.

Karasioğlu ve Karahan (2016) çalışmalarında, Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) muhasebe alanına getirmiş olduğu değişikliklerin muhasebe meslek mensuplarının ne şekilde anladığını ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda; Kanunun muhasebe alanına getirdiği yeniliklerin yapılması gerektiğini düşünen katılımcı sayısı fazla olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, meslek mensuplarının söz konusu kanunda muhasebe alanında yapılan yenilikleri algılama düzeylerinin aynı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Solak ve Yürekli (2018), Türk Ticaret Kanunu’nun (TTK) muhasebe alanına getirmiş olduğu değişikliklerin muhasebe meslek mensuplarını nasıl etkilediği üzerinde durulmuştur. Araştırmanın sonucunda; muhasebe meslek mensuplarının kanunun muhasebe eğitiminde oluşturacağı değişiklikler kapsamında genel beklenti ile cinsiyete göre anlamlı farklılığı tespit edilmiştir. Ayrıca, bu farkın erkekler lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, meslek değişkenlerine ve çalışma durumuna göre anlamlı olarak farklılığı da gözlemlenmiştir. Muhasebe meslek elemanlarının ankete vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda UFRS uygulamaların hatasız yapılabilmesi için Kamu Gözetimi Kurumu tarafından verilen eğitimlerde eğitimcilere de önemli sorumluluklar doğmaktadır. Kanunun tazeliğini koruması için bilgilerin sürekli güncellenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmanın ve literatürdeki benzer konulu çalışmaların bulguları dikkate alındığında, 6102 sayılı TTK’nın meslek mensuplarınca anlaşamadığı, uygulamada sorunlar olduğu ve bilgi düzeylerinin eksik olduğu görülmektedir. Bu eksiklikleri giderebilmek adına Bu eksiklikleri giderebilmek adına araştırmacılara ve konuyla ilgili karar mekanizmalarında yer alan yetkililere

önerilerde bulunularak katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bu çalışma ile muhasebe ve muhasebe biliminin alt dallarında çalışma yapmak isteyen araştırmacıların, akademisyenlerin, lisansüstü öğrencilerin, muhasebe meslek mensuplarının kolaylıkla yararlanabileceği bir kaynak oluşturulması amaçlanmıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Çalışma Grubu ve Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Araştırmada genel tarama modelleri içinde yer alan seçkisiz örneklem yöntemi kullanılmıştır. Uygulamanın yapıldığı örneklem grubunu, Sivas il merkezinde faaliyet göstermekte olan Yeminli Mali Müşavirler (YMM), Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) ve Serbest Muhasebeci (SM)'den oluşan 124 meslek mensubu oluşturmaktadır. Sivas ilinde faaliyet gösteren meslek mensubu sayısı 372 olup, araştırmanın evrenini oluşturan meslek mensuplarından 124 katılım olmuştur. Araştırmanın verileri elde edilirken yüz yüze anket yöntemi kullanılmış ve veri toplama aşamasında ulaşılabildiğimiz 124 tüm meslek mensuplarına (gönüllü olarak) ait veriler edinilmiştir.

Yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler ile aritmetik ortalama, frekans analizi, Ki-Kare testi uygulanarak SPSS 22 istatistik paket programında değerlendirilmiştir.

Araştırma grubundaki meslek mensuplarının demografik özelliklerine göre frekans dağılımları Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1: Demografik Değişkenlerin Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde(%)
Bayan	48	38,7
Erkek	76	61,3
Toplam	124	100
Öğrenim Düzeyi	Frekans	Yüzde(%)
Lise	2	1,6
Yüksekokul	8	6,5
Lisans	92	74,2
Yüksek Lisans	22	17,7
Toplam	124	100
Unvan	Frekans	Yüzde(%)
SM	6	4,8
SMM	118	95,2
Toplam	124	100
Tecrübe	Frekans	Yüzde(%)
1 Yıldan Az	7	5,6
1-5 Yıl	21	16,9
5-10 Yıl	51	41,1
10-15 Yıl	30	24,2
15-20 Yıl	15	12,1
Toplam	124	100

Araştırma kapsamında ankete katılan meslek mensuplarından 38.7'si bayan iken 61.3'ü erkektir. Ayrıca meslek mensuplarının 4.8'i SM ve 95.2'si SMMM'dir. Bu verilere göre çalışmada

çoğunluk SMMM'den oluşmaktadır. Sivas ilinde faaliyet gösteren 3 YMM ise anketimize katılmamıştır.

Ankete katılan meslek mensuplarından %5.6'sı 1 yıldan az, %16.9'u 1 yıldan fazla 5 yıldan az, %41.1'i 5 yıldan fazla 10 yıldan az, %24.2'si 10 yıldan fazla 15 yıldan az, %12.1'i 15 yıldan fazla 20 yıldan az sürelerde bu mesleğe devam ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ankete katkı sağlayan meslek mensuplarının eğitim seviyelerinin dağılımı ise; %1.6'sının Lise, %6.5'i Yüksekokul, %74.2'si Fakülte, %17.7'sinin Yüksek Lisans mezunu şeklindedir.

3.2. Verilerin Toplanması ve Puanlanması

Araştırma kapsamında Ulusan vd. (2012) tarafından geliştirilen ve veri toplama yöntemi olarak anket formu tercih edilmiştir. Anket formu üç bölüme ayrılmaktadır. Birinci bölümde, meslek mensuplarının demografik özelliklerine ait sorular yer almaktadır. İkinci ve üçüncü bölümde ise, 6102 sayılı TTK'nın muhasebe uygulamalarına getirmiş olduğu yeniliklere yönelik ifadeler yer almaktadır. Anketin ikinci ve üçüncü bölümünde 34 adet soru yer almaktadır.

Veri toplama yöntemi olarak kullanılan anket formu için Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'na 06.04.2021 tarihinde başvurulmuş ve etik kurul onayı alınmıştır. Ayrıca söz konusu anket, gönüllü olarak çalışmaya katılan ve çalışma grubunda yer alan muhasebe meslek mensuplarına yüz yüze olarak uygulanmıştır.

4. BULGULAR

6102 sayılı TTK'da defterler ve belgeler hakkında bulunan yenilikler ile ilgili muhasebe meslek mensuplarının görüşlerini almaya yönelik olarak 5'li likert ölçeğine göre 5 adet soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevapların aritmetik ortalama ve frekans analizi sonucu Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: 6102 Sayılı TTK'nın Defter ve Belgeler ile İlgili Getirdiği Yenilikler Konusunda Muhasebe Meslek Mensuplarının Görüşleri

		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5- 10 Yıl	10- 15 Yıl	15- 20 Yıl	Likelihood Ratio	P
1. "TTK 'da tutulması gereken ticari defterler arasında işletme defterinin yer almaması, bu defterin tutulup tutulmaması kararının TMSK' ya bırakılması doğru ve gereklidir"								
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	0	1	3		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	20,0		
Katılmıyorum	n	1	1	2	3	1		
	%	14,3	4,8	3,9	10,0	6,7		
Kararsızım	n	1	1	5	2	4	34,651	,004*
	%	14,3	4,8	9,8	6,7	26,7		
Katılıyorum	n	3	15	38	13	5		
	%	42,9	71,4	74,5	43,3	33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	4	6	11	2		
	%	28,6	19,0	11,8	36,7	13,3		
2. "TTK' da pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin de								
		1 Yıldan	1-5 Yıl	5- 10	10- 15	15- 20	Likelihood Ratio	P

ticari defter olarak nitelendirilmesi doğru ve gereklidir”	Az	Yıl	Yıl	Yıl		
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	0	2	5	
	% 14,3	0,0	0,0	6,7	33,3	
Katılmıyorum	n 0	1	5	0	0	
	% 0,0	4,8	9,8	0,0	0,0	
Kararsızım	n 0	0	3	2	1	41,079 ,001*
	% 0,0	0,0	5,9	6,7	6,7	
Katılıyorum	n 1	7	22	8	8	
	% 14,3	33,3	43,1	26,7	53,3	
Kesinlikle Katılıyorum	n 5	13	21	18	1	
	% 71,4	61,9	41,2	60,0	6,7	
3. “TTK’ ya göre ticari defterlerin tümünün açılış ve kapanış tasdikine tabi olması doğru ve gereklidir”	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	0	2	4	
	% 14,3	0,0	0,0	6,9	26,7	
Katılmıyorum	n 0	0	3	1	2	
	% 0,0	0,0	5,9	3,4	13,3	
Kararsızım	n 0	0	1	1	2	33,241 ,007*
	% 0,0	0,0	2,0	3,4	13,3	
Katılıyorum	n 2	8	13	9	5	
	% 28,6	38,1	25,5	31,0	33,3	
Kesinlikle Katılıyorum	n 4	13	34	16	2	
	% 57,1	61,9	66,7	55,2	13,3	
4. “TTK ’ya göre uygulamada sıkışıklığa yol açmamak için kapanış onaylarının izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar yapılması doğru ve yeterlidir”.	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	2	1	2	
	% 14,3	0,0	3,9	3,3	13,3	
Katılmıyorum	n 0	0	0	1	1	
	% 0,0	0,0	0,0	3,3	6,7	
Kararsızım	n 0	1	1	0	2	21,385 ,164
	% 0,0	4,8	2,0	0,0	13,3	
Katılıyorum	n 2	7	13	13	6	
	% 28,6	33,3	25,5	43,3	40,0	
Kesinlikle Katılıyorum	n 4	13	35	15	4	
	% 57,1	61,9	68,6	50,0	26,7	
5. “TTK’ nın teknik gelişmeleri dikkate alarak defter ve belgelerin fiziki dosyalamaya ilaveten elektronik ortamda da saklanmasına olanak tanınması doğru ve gereklidir”	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	1	2	1	1	
	% 14,3	4,8	3,9	3,3	6,7	
Katılmıyorum	n 0	0	0	0	1	
	% 0,0	0,0	0,0	0,0	6,7	
Kararsızım	n 1	1	3	3	1	21,502 ,160
	% 14,3	4,8	5,9	10,0	6,7	
Katılıyorum	n 2	3	8	12	6	
	% 28,6	14,3	15,7	40,0	40,0	
Kesinlikle Katılıyorum	n 3	16	38	14	6	
	% 42,9	76,2	74,5	46,7	40,0	

“TTK ’da tutulması gereken ticari defterler arasında işletme defterinin yer almaması, bu defterin tutulup tutulmaması kararının TMSK’ ya bırakılması doğru ve gereklidir” ifadesinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=34,651, p<0,05). Buna göre yapılan

hesaplama, 1-10 yıl arası çalışanların bu soruya katıldıkları anlaşılmaktadır. Ek olarak, bu soruya kesinlikle katılmadıklarını belirten katılımcıların 10 yıldan fazla çalışanlarda görülmüştür.

“TTK’ da pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin de ticari defter olarak nitelendirilmesi doğru ve gereklidir.” ifadesine verilen cevaplar istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=41,079, p<0,05). Farklılığın kaynağı olarak, 15-20 yıl arasında çalışanların “kesinlikle katılmıyorum” ve “katılıyorum” cevapları; 1 yıldan az ve 1-5 yıl arası çalışanlarda “kesinlikle katılıyorum” cevabı; 5-15 yıl çalışanlarda “katılıyorum” cevabının verilmesi gösterilebilmektedir.

“TTK’ ya göre ticari defterlerin tümünün açılış ve kapanış tasdikine tabi olması doğru ve gereklidir” sorusuna verilen cevaplar istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=33,241, p<0,05). Katılımcıların verdikleri cevaplar “kesinlikle katılıyorum” şıkında yığılma hesaplanmaktadır. Ancak 15-20 yıl arasında çalışanlarda bu şıkka daha az cevap verilmesi, hatta “”katılıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şıklarında daha çok katılımcının yer alması farklılığın kaynağı olarak düşünülmektedir.

Diğer sorularda ise istatistiksel açıdan anlamlı herhangi bir farklılık hesaplanmamıştır (p>0,05). Bu sebeple, hem “TTK ’ya göre uygulamada sıkışıklığa yol açmamak için kapanış onaylarının izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar yapılması doğru ve yeterlidir.” hem de “TTK’ nın teknik gelişmeleri dikkate alarak defter ve belgelerin fiziki dosyalamaya ilaveten elektronik ortamda da saklanmasına olanak tanınması doğru ve gereklidir” sorularına verilen cevapların benzeştiğini ve her iki soruya da katılımcıların çalışma yılları önemli olmaksızın katıldıkları anlaşılmıştır.

Tablo 3’te Kanunun envanter ve değerlemeye dair getirdiği değişiklikler hakkında meslek mensuplarına yöneltilen 3 adet soruya verilen cevaplara yönelik olarak aritmetik ortalama ve frekans analizinin sonuçları yer almaktadır.

Tablo 3: 6102 sayılı TTK’nın Envanter ve Değerleme İle İlgili Getirmiş Olduğu Yenilikler Konusunda Muhasebe Meslek Mensuplarının Görüşleri

1. “TTK’ya göre TMS/ TFRS’de aksi öngörülmediği takdirde toplam değerleri ile sabit değerleri arasındaki farkın küçük olduğu maddi duran varlıklar ile işletme ihtiyaçları için düzenli bir şekilde ikame edilen ham ve yardımcı maddeler ve işletme malzemelerinin fiziki envanterinin üç yılda bir çıkarılması doğru ve gereklidir”	1 Yıllan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	P
Kesinlikle Katılmıyorum	n 0 % 0,0	0 0,0	0 0,0	1 3,3	3 20,0	34,391	,005*
Katılmıyorum	n 1 % 14,3	1 4,8	2 3,9	3 10,0	1 6,7		
Kararsızım	n 1 % 14,3	1 4,8	5 9,8	2 6,7	4 26,7		
Katılıyorum	n 3 % 42,9	15 71,4	38 74,5	13 43,3	5 33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n 2 % 28,6	4 19,0	6 11,8	11 36,7	2 13,3		

2. “TTK’ ya göre TMS /TFRS ’ye uygun olduğu takdirde malvarlığı mevcudunun envanteri çıkarılırken fiziki envanterin tersi olan matematiksel -istatistiksel yöntemlerin kullanılması izin verilmesi doğru ve gereklidir”	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	P
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	0	1	1	36,703	,002*
	% 14,3	0,0	0,0	3,3	6,7		
Katılmıyorum	n 0	1	2	0	3		
	% 0,0	4,8	3,9	0,0	20,0		
Kararsızım	n 0	2	1	3	4		
	% 0,0	9,5	2,0	10,0	26,7		
Katılıyorum	n 4	10	17	17	4		
	% 57,1	47,6	33,3	56,7	26,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n 2	8	31	9	3		
	% 28,6	38,1	60,8	30,0	20,0		
3. “TTK’ ya göre varlıklar ve borçların TMS /TFRS ’de gösterilen değerleme ölçülerine değerlendirilmesi doğru ve gereklidir”	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	P
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	2	0	1	32,546	,008*
	% 14,3	0,0	3,9	0,0	6,7		
Katılmıyorum	n 0	0	0	2	0		
	% 0,0	0,0	0,0	6,7	0,0		
Kararsızım	n 0	0	5	0	2		
	% 0,0	0,0	9,8	0,0	13,3		
Katılıyorum	n 3	6	11	13	10		
	% 42,9	28,6	21,6	43,3	66,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n 3	15	33	15	2		
	% 42,9	71,4	64,7	50,0	13,3		

Araştırmaya katılan kişilerin 6102 Sayılı TTK’nın dönemsonu işlemleri ile ilgili getirdiği yenilikler konusundaki görüşleri ile çalıştıkları süre değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki belirlenmesi için yapılan Likelihood Ratio testi sonuçlarına göre, tecrübe ile “TTK’ya göre TMS/ TFRS’de aksi öngörülmediği takdirde toplam değerleri ile sabit değerleri arasındaki farkın küçük olduğu maddi duran varlıklar ile işletme ihtiyaçları için düzenli bir şekilde ikame edilen ham ve yardımcı maddeler ve işletme malzemelerinin fiziki envanterinin üç yılda bir çıkarılması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında %95 güven aralığında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=34,39, $p<0,05$).). Buna göre yapılan hesaplamada, bu soruda yığılma olduğu, 1-10 yıl arası çalışanların bu soruya katıldıkları, 10-15 yıl arası çalışanların kesinlikle katılıyorum cevabı verdikleri anlaşılmaktadır. Ek olarak, bu soruya kesinlikle katılmadıklarını belirten katılımcıların 10 ile 20 yıl arası çalışanlarda görülmüştür.

“TTK’ ya göre TMS /TFRS ’ye uygun olduğu takdirde malvarlığı mevcudunun envanteri çıkarılırken fiziki envanterin tersi olan matematiksel -istatistiksel yöntemlerin kullanılmasına izin verilmesi doğru ve gereklidir.” sorusuna verilen cevaplarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=36,703, $p<0,05$). Farklılığın kaynağı olarak, 1 yıldan az-15 yıl arasında çalışanların “katılıyorum” ve 1-10 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum” cevapları; 15-20 yıl arası çalışanlarda “ katılmıyorum” cevabı; 15-20 yıl arası çalışanlarda “ kararsızım” cevabının verilmesi gösterilebilmektedir.

“TTK’ ya göre varlıklar ve borçların TMS /TFRS ’de gösterilen değerlendirme ölçülerine göre değerlendirilmesi doğru ve gereklidir.” sorusuna verilen cevaplarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=32,546, p<0,05). Farklılığın kaynağı olarak, 1-15 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum” 10-20 yıl çalışanların “katılıyorum” cevabı; 1 yıldan az çalışanların “kesinlikle katılmıyorum” 15-20 yıl arası çalışanların “kararsızım” cevabının verilmesi gösterilebilir.

Tablo 4’te Kanunun muhasebe standartlarının getirdiği yenilikler meslek mensuplarına yöneltilen 6 adet soruya verilen cevaplara yönelik olarak aritmetik ortalama ve frekans analizinin sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4: 6102 sayılı TTK’nın Muhasebe Standartları Uygulama Yükümlülüğü İle İlgili Getirdiği Yenilikler Konusunda Muhasebe Meslek Mensuplarının Görüşleri

1. “TTK’ya göre gerçek ve tüzel kişilerin ticari defterlerinin TMSK’ tarafından yayımlanan TMS/TFRS’ye,kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uyularak tutulması doğru ve gereklidir”	1 Yııldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 1 % 2,0	n 0 % 0,0	n 1 % 6,7	21,649	,155
Katılmıyorum	n 1 % 14,3	n 0 % 0,0	n 1 % 2,0	n 1 % 3,3	n 1 % 6,7		
Kararsızım	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 10 % 19,6	n 1 % 3,3	n 3 % 20,0		
Katılıyorum	n 1 % 14,3	n 10 % 47,6	n 14 % 27,5	n 14 % 46,7	n 4 % 26,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n 5 % 71,4	n 11 % 52,4	n 25 % 49,0	n 14 % 46,7	n 6 % 40,0		
2. “TTK’ya göre gerçek ve tüzel kişilerin bireysel ve konsolide finansal tablolarının TMSK’ca yayımlanan TMS/ TFRS’ye, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uyularak düzenlenmesi doğru ve gereklidir”	1 Yııldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1 % 14,3	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	42,417	,000*
Katılmıyorum	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 2 % 3,9	n 1 % 3,3	n 3 % 20,0		
Kararsızım	n 1 % 14,3	n 1 % 4,8	n 6 % 11,8	n 2 % 6,7	n 4 % 26,7		
Katılıyorum	n 3 % 42,9	n 3 % 14,3	n 23 % 45,1	n 13 % 43,3	n 3 % 20,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n 2 % 28,6	n 17 % 81,0	n 20 % 39,2	n 14 % 46,7	n 5 % 33,3		
3. “TTK’ya göre tacirin finansal tabloları tarih atarak imzalaması doğru ve gereklidir”	1 Yııldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1 % 14,3	n 0 % 0,0	n 2 % 3,9	n 1 % 3,3	n 0 % 0,0	31,601	,011*
Katılmıyorum	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 0 % 0,0	n 3 % 20,0		
Kararsızım	n 0 % 0,0	n 1 % 4,8	n 4 % 7,8	n 3 % 10,0	n 3 % 20,0		
Katılıyorum	n 4 % 57,1	n 10 % 47,6	n 20 % 39,2	n 13 % 43,3	n 5 % 33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n 2 % 28,6	n 10 % 47,6	n 25 % 49,0	n 13 % 43,3	n 4 % 26,7		

4. “TTK’da değişik ölçütteki işletmeler ve sektörler için UFRS tarafından farklı düzenlemelere izin verildiği hâllerde KOBİ standardı gibi ayrı bir standardın uygulanmasına izin verilmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	1	1	2	36,323	,003*
	%	14,3	0,0	2,0	3,3	13,3		
Katılmıyorum	n	0	1	0	0	3		
	%	0,0	4,8	0,0	0,0	20,0		
Kararsızım	n	1	0	5	5	5		
	%	14,3	0,0	9,8	16,7	33,3		
Katılıyorum	n	2	9	18	9	2		
	%	28,6	42,9	35,3	30,0	13,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	3	11	27	15	3		
	%	42,9	52,4	52,9	50,0	20,0		
5. “TTK’da kanunlarla belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kurulmuş bulunan kurum ve kurulların TMS/TFRS’ye uygun olmak ve TMSK’nın onayını almak şartıyla kendi alanları için geçerli olacak standartlar ile ilgili olarak ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeleri yapabilmelerine izin verilmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	1	1	2	19,426	,247
	%	14,3	0,0	2,0	3,3	13,3		
Katılmıyorum	n	0	1	0	0	1		
	%	0,0	4,8	0,0	0,0	6,7		
Kararsızım	n	1	3	6	5	3		
	%	14,3	14,3	11,8	16,7	20,0		
Katılıyorum	n	3	7	14	10	7		
	%	42,9	33,3	27,5	33,3	46,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	10	30	14	2		
	%	28,6	47,6	58,8	46,7	13,3		
6. “TTK’ya göre muhasebe kayıtları ve finansal tabloların TMS/TFRS’ye göre düzenlenmesi zorunluluğunun 01.01.2013 tarihinden itibaren getirilmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	1	0	3	35,295	,004*
	%	14,3	0,0	2,0	0,0	21,4		
Katılmıyorum	n	0	0	1	1	2		
	%	0,0	0,0	2,0	3,3	14,3		
Kararsızım	n	1	2	4	2	4		
	%	14,3	9,5	7,8	6,7	28,6		
Katılıyorum	n	2	9	11	10	3		
	%	28,6	42,9	21,6	33,3	21,4		
Kesinlikle Katılıyorum	n	3	10	34	17	2		
	%	42,9	47,6	66,7	56,7	14,3		

Araştırmaya katılan kişilerin muhasebe standartları uygulama yükümlülüğü ile ilgili getirilen yenilikler konusundaki görüşleri ile çalıştıkları süre değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki belirlenmesi için yapılan Likelihood Ratio testi sonuçlarına göre, tecrübe ile “TTK’ya göre gerçek ve tüzel kişilerin bireysel ve konsolide finansal tablolarının TMSK’ca yayımlanan TMS/TFRS’ye, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uyularak düzenlenmesi doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=42,417, p<0,05). 1-15 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 1 yıldan az ve 5-15 yıl arası çalışanların “katılıyorum” cevaplarına karşılık 15-20 yıl çalışanların “kararsızım” cevabı vermeleri gösterilebilir.

“TTK’ya göre tacirin finansal tabloları tarih atarak imzalaması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=31,601, p<0,05). 1-15 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 1 yıldan az 15 yıl arası ”katılıyorum” cevaplarına karşılık 15-20 yıl arası çalışanların “kararsızım” cevabı vermeleri gösterilebilir.

“TTK’da değişik ölçütteki işletmeler ve sektörler için UFRS tarafından farklı düzenlemelere izin verildiği hâllerde KOBİ standardı gibi ayrı bir standardın uygulanmasına izin verilmesi doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=36,323, p<0,05). 1 yıldan az 15 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 1-10 yıl arası çalışanların “katılıyorum” cevaplarına karşılık 15-20 yıl arası çalışanların “kararsızım” cevabı vermeleri gösterilebilir.

“TTK’ya göre muhasebe kayıtları ve finansal tabloların TMS/ TFRS’ye göre düzenlenmesi zorunluluğunun 01.01.2013 tarihinden itibaren getirilmesi doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=35,295, p<0,05). 1-15 yıl çalışan meslek mensuplarının “kesinlikle katılıyorum”, 1-5 yıl arası çalışanlar ile 10-15 yıl arası çalışan meslek mensuplarının “katılıyorum” cevaplarına karşılık, 15-20 yıl arası çalışanların “kararsızım” cevabı vermeleri örnek gösterilebilir.

Tablo 5’te Kanunun bağımsız denetim alanına getirdiği yenilikler konusunda meslek mensuplarına yöneltilen 20 adet soruya verilen cevaplara yönelik olarak aritmetik ortalama ve frekans analizinin sonuçları yer almaktadır.

Tablo 5: Muhasebe Meslek Mensuplarının 6102 sayılı TTK’nın Bağımsız Denetim İle İlgili Getirdiği Yenilikler Konusundaki Görüşleri

1. “TTK’nın 6762 sayılı TTK’da öngörülen murakıplık müessesesini kaldırarak bağımsız denetim getirmesi doğru ve gereklidir”	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	1	1	2	22,510	,127
	% 14,3	0,0	2,0	3,3	13,3		
Katılmıyorum	n 0	0	2	1	1		
	% 0,0	0,0	3,9	3,3	6,7		
Kararsızım	n 0	0	4	2	4		
	% 0,0	0,0	7,8	6,7	26,7		
Katılıyorum	n 4	10	30	16	6		
	% 57,1	47,6	58,8	53,3	40,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n 2	11	14	10	2		
	% 28,6	52,4	27,5	33,3	13,3		
2. “TTK’ya göre bağımsız denetimin kapsamına muhasebenin içerdiği finansal bilgilerin denetlenen finansal tablolar ile tutarlılığı ve gerçeği yansıtmadığının denetiminin girmesi doğru ve gereklidir”	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n 1	0	0	0	2	23,956	,090
	% 14,3	0,0	0,0	0,0	13,3		
Katılmıyorum	n 0	0	1	1	1		
	% 0,0	0,0	2,0	3,3	6,7		
Kararsızım	n 0	0	1	1	2		
	% 0,0	0,0	2,0	3,3	13,3		
Katılıyorum	n 3	8	23	14	5		
	% 42,9	38,1	45,1	46,7	33,3		

Kesinlikle Katılıyorum	n	3	13	26	14	5		
	%	42,9	61,9	51,0	46,7	33,3		
3. “TTK’ya göre bağımsız denetimin kapsamına yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmadığının denetiminin girmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	1	1	2		
	%	14,3	0,0	2,0	3,3	13,3		
Katılmıyorum	n	0	0	1	1	1		
	%	0,0	0,0	2,0	3,3	6,7		
Kararsızım	n	0	0	0	1	3	28,172	,030*
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	20,0		
Katılıyorum	n	1	8	21	12	5		
	%	14,3	38,1	41,2	40,0	33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	13	28	15	4		
	%	71,4	61,9	54,9	50,0	26,7		
4. “TTK’ya göre bağımsız denetimin kapsamına şirketi tehdit eden veya edebilecek riskleri zamanında belirlemeye yönelik bir sistemin mevcut olup olmadığının ve bu sistemin işleyip işlemediğinin denetiminin girmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	1	2		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	13,3		
Katılmıyorum	n	0	0	1	0	0		
	%	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0		
Kararsızım	n	0	1	3	3	3	22,664	,123
	%	0,0	4,8	5,9	10,0	20,0		
Katılıyorum	n	1	9	19	17	5		
	%	14,3	42,9	37,3	56,7	33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	11	28	9	5		
	%	71,4	52,4	54,9	30,0	33,3		
5. “TTK’ya göre şirketlerin finansal tablolarının denetçi tarafından UDS ile uyumlu TDS’ye göre denetlenmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	1	1		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	6,7		
Katılmıyorum	n	0	0	0	0	1		
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7		
Kararsızım	n	0	1	6	4	5	25,145	,067
	%	0,0	4,8	11,8	13,3	33,3		
Katılıyorum	n	4	10	23	12	6		
	%	57,1	47,6	45,1	40,0	40,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	10	22	13	2		
	%	28,6	47,6	43,1	43,3	13,3		
6. “TTK’da finansal tabloların denetiminin TMS /TFRS’ye, kanuna ve esas sözleşmenin finansal tablolara ilişkin hükümlerine uyulup yulmadığının incelenmesini içermesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	0	0	1		
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7		
Katılmıyorum	n	1	0	1	1	1		
	%	14,3	0,0	2,0	3,3	6,7		
Kararsızım	n	0	3	6	3	3	16,028	,451
	%	0,0	14,3	11,8	10,0	20,0		
Katılıyorum	n	4	10	18	12	5		
	%	57,1	47,6	35,3	40,0	33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	8	26	14	5		
	%	28,6	38,1	51,0	46,7	33,3		
7. “TTK’ya göre denetçinin denetiminden geçmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun düzenlenmemiş hükmünde olması doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	1	1	2	24,827	,073
	%	14,3	0,0	2,0	3,3	14,3		

Muhasebe Meslek Mensuplarının 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu (YTTK)'Nun Muhasebe Alanına Getirdiği Yenilikler Hakkında Görüşleri Üzerine Bir Araştırma: Sivas İli Örneği

Katılmıyorum	n	0	0	0	2	2		
	%	0,0	0,0	0,0	6,7	14,3		
Kararsızım	n	0	0	5	4	2		
	%	0,0	0,0	9,8	13,3	14,3		
Katılıyorum	n	4	10	17	12	5		
	%	57,1	47,6	33,3	40,0	35,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	11	28	11	3		
	%	28,6	52,4	54,9	36,7	21,4		
8. "TTK'ya göre büyük sermaye şirketleri ile şirketler topluluğunun bağımsız denetime tabi olması doğru ve gereklidir"	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl		Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	0	1		
	%	14,3	0,0	0,0	0,0	6,7		
Katılmıyorum	n	0	0	2	1	1		
	%	0,0	0,0	3,9	3,3	6,7		
Kararsızım	n	2	3	7	4	3	16,768	,401
	%	28,6	14,3	13,7	13,3	20,0		
Katılıyorum	n	1	5	18	11	3		
	%	14,3	23,8	35,3	36,7	20,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n	3	13	24	14	7		
	%	42,9	61,9	47,1	46,7	46,7		
9. "TTK'ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin bağımsız denetime tabi olması doğru ve gereklidir"	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl		Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	0	1	3		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	20,0		
Katılmıyorum	n	1	1	4	3	1		
	%	14,3	4,8	7,8	10,0	6,7		
Kararsızım	n	3	2	3	7	3	29,958	,018*
	%	42,9	9,5	5,9	23,3	20,0		
Katılıyorum	n	1	7	20	8	2		
	%	14,3	33,3	39,2	26,7	13,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	11	24	11	6		
	%	28,6	52,4	47,1	36,7	40,0		
10. "TTK'ya göre büyük sermaye şirketlerinde denetçinin, ancak ortakları, YMM veya SMMM unvanını taşıyan bir bağımsız denetleme kuruluşu olması doğru ve gereklidir"	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl		Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	1	2		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	14,3		
Katılmıyorum	n	0	0	0	1	1		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	7,1		
Kararsızım	n	1	0	4	1	3	25,543	,061
	%	14,3	0,0	7,8	3,3	21,4		
Katılıyorum	n	3	8	16	13	3		
	%	42,9	38,1	31,4	43,3	21,4		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	13	31	14	5		
	%	28,6	61,9	60,8	46,7	35,7		
11. "TTK'ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinde denetçinin bir veya birden fazla YMM veya SMMM olabilmesi doğru ve gereklidir"	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl		Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	0	1	1		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	6,7		
Katılmıyorum	n	1	0	2	4	1		
	%	14,3	0,0	3,9	13,3	6,7		
Kararsızım	n	1	0	4	1	4	23,134	,110
	%	14,3	0,0	7,8	3,3	26,7		
Katılıyorum	n	2	6	11	10	4		
	%	28,6	28,6	21,6	33,3	26,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	3	15	34	14	5		
	%	42,9	71,4	66,7	46,7	33,3		
12. "TTK'da bir şirkette bağımsız denetçi olamayacak YMM ve SMMM için belirlenen kriterler doğru ve yeterlidir"	1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl		Likelihood Ratio	p

Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	0	2		
	%	14,3	0,0	0,0	0,0	13,3		
Katılmıyorum	n	0	0	1	2	1		
	%	0,0	0,0	2,0	6,7	6,7		
Kararsızım	n	0	2	4	3	5	35,213	,004*
	%	0,0	9,5	7,8	10,0	33,3		
Katılıyorum	n	1	5	12	10	6		
	%	14,3	23,8	23,5	33,3	40,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	14	34	15	1		
	%	71,4	66,7	66,7	50,0	6,7		
13. "TTK'ya göre bir bağımsız denetleme kuruluşunun, bir şirketi denetlemesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme raporu vermişse, o denetçinin en az iki yıl için değiştirilmesi doğru ve gereklidir"								
		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	1	2		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	13,3		
Katılmıyorum	n	0	0	0	0	1		
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7		
Kararsızım	n	0	2	3	0	1	31,269	,012*
	%	0,0	9,5	5,9	0,0	6,7		
Katılıyorum	n	1	3	13	15	6		
	%	14,3	14,3	25,5	50,0	40,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	16	35	14	5		
	%	71,4	76,2	68,6	46,7	33,3		
14. "TTK'ya göre denetçinin denetleme yaptığı şirkete vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında danışmanlık veya hizmet verememesi ve bunu bir yavru şirketi aracılığıyla da yapamaması doğru ve gereklidir"								
		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	0	1	3		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	20,0		
Katılmıyorum	n	1	0	1	1	2		
	%	14,3	0,0	2,0	3,3	13,3		
Kararsızım	n	1	1	0	0	2	36,950	,002*
	%	14,3	4,8	0,0	0,0	13,3		
Katılıyorum	n	3	12	23	15	5		
	%	42,9	57,1	45,1	50,0	33,3		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	8	27	13	3		
	%	28,6	38,1	52,9	43,3	20,0		
15. "TTK'ya göre denetçilerin denetlemelerini bu Kanun hükümleriyle standartlara ve amaca uygun olarak yapmalarını sağlamak için denetçilerin yerinden ve internete, denetleme belgelerine erişim suretiyle ve ayrıca gerekli bilgileri de alarak Kamu adına denetleyici tüzel kişiliğe haiz bir üst kurum tarafından denetlenmesi doğru ve gereklidir"								
		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	1	0	1		
	%	14,3	0,0	2,0	0,0	6,7		
Katılmıyorum	n	0	0	0	1	1		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	6,7		
Kararsızım	n	0	2	1	3	5	28,461	,028*
	%	0,0	9,5	2,0	10,0	33,3		
Katılıyorum	n	4	10	24	14	6		
	%	57,1	47,6	47,1	46,7	40,0		
Kesinlikle Katılıyorum	n	2	9	25	12	2		
	%	28,6	42,9	49,0	40,0	13,3		
16. "TTK'ya göre büyük sermaye şirketlerinin ve şirketler topluluğunun finansal tablolarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 5 yıl süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir"								
		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	0	1	1		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	6,7		
Katılmıyorum	n	1	0	1	0	3	52,982	,000*
	%	14,3	0,0	2,0	0,0	20,0		
Kararsızım	n	1	1	2	1	7		
	%	14,3	4,8	3,9	3,3	46,7		

Muhasebe Meslek Mensuplarının 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu (YTTK)'Nun Muhasebe Alanına Getirdiği Yenilikler Hakkında Görüşleri Üzerine Bir Araştırma: Sivas İli Örneği

Katılıyorum	n	4	10	22	16	1		
	%	57,1	47,6	43,1	53,3	6,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	1	10	26	12	3		
	%	14,3	47,6	51,0	40,0	20,0		
17. “TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin finansal tablolarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 5 yıl süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	1	4		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	26,7		
Katılmıyorum	n	0	0	0	1	1		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	6,7		
Kararsızım	n	0	1	4	2	4	38,557	,001*
	%	0,0	4,8	7,8	6,7	26,7		
Katılıyorum	n	1	7	23	10	4		
	%	14,3	33,3	45,1	33,3	26,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	13	24	16	2		
	%	71,4	61,9	47,1	53,3	13,3		
18. “TTK’ya göre büyük sermaye şirketlerinin ve şirketler topluluğunun denetçi raporlarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 6 ay süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	0	1		
	%	14,3	0,0	0,0	0,0	6,7		
Katılmıyorum	n	0	0	0	1	2		
	%	0,0	0,0	0,0	3,3	13,3		
Kararsızım	n	0	1	5	3	2	31,712	,011*
	%	0,0	4,8	9,8	10,0	13,3		
Katılıyorum	n	1	6	16	15	7		
	%	14,3	28,6	31,4	50,0	46,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	14	30	11	3		
	%	71,4	66,7	58,8	36,7	20,0		
19. “TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin denetçi raporlarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 6 ay süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	0	0	1	1	4		
	%	0,0	0,0	2,0	3,3	26,7		
Katılmıyorum	n	1	0	0	1	3		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	20,0		
Kararsızım	n	0	1	4	3	2	43,032	,000*
	%	0,0	4,8	7,8	10,0	13,3		
Katılıyorum	n	1	8	10	10	4		
	%	14,3	38,1	19,6	33,3	26,7		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	12	36	15	2		
	%	71,4	57,1	70,6	50,0	13,3		
20. “TTK’ya göre internet sitesi açılması yükümlülüğünün 01.07.2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi doğru ve gereklidir”		1 Yıldan Az	1-5 Yıl	5-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	Likelihood Ratio	p
Kesinlikle Katılmıyorum	n	1	0	0	1	1		
	%	14,3	0,0	0,0	3,3	7,1		
Katılmıyorum	n	0	0	1	1	1		
	%	0,0	0,0	2,0	3,3	7,1		
Kararsızım	n	0	0	4	2	3	20,612	,194
	%	0,0	0,0	7,8	6,7	21,4		
Katılıyorum	n	1	5	6	5	4		
	%	14,3	23,8	11,8	16,7	28,6		
Kesinlikle Katılıyorum	n	5	16	40	21	5		
	%	71,4	76,2	78,4	70,0	35,7		

“TTK’ya göre bağımsız denetimin kapsamına yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmayı yansıtmadığının denetiminin girmesi doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı

bir farklılık bulunmaktadır (LR=28,172, $p<0,05$). 1 yıldan az 15 yıla kadar olanların “kesinlikle katılıyorum”, 1 ile 15 yıl arası çalışanların “katılıyorum”, 1 yıldan az 15-20 yıl arası meslek mensuplarının “kesinlikle katılmıyorum” cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin bağımsız denetime tabi olması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=29,958, $p<0,05$). 1 ile 10 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 10 ile 20 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılmıyorum”, 1 yıldan az çalışanların ise “kararsızım” şeklinde ki cevapları gösterilebilir.

“TTK’da bir şirkette bağımsız denetçi olamayacak YMM ve SMMM için belirlenen kriterler doğru ve yeterlidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=35,213, $p<0,05$). 1 yıldan az 15 yıla kadar çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 5 ile 20 yıl arası çalışanların “katılmıyorum” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre bir bağımsız denetleme kuruluşunun, bir şirketi denetlemesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme raporu vermişse, o denetçinin en az iki yıl için değiştirilmesi doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=31,269, $p<0,05$). 1 yıldan az 10 yıla kadar çalışan meslek mensuplarının “kesinlikle katılıyorum”, 15 ile 20 yıl çalışanların “katılıyorum”, 1 yıldan az 15-20 yıl arası meslek mensuplarının ise “kesinlikle katılmıyorum” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre denetçinin denetleme yaptığı şirkete vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında danışmanlık veya hizmet verememesi ve bunu bir yavru şirketi aracılığıyla da yapamaması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=36,95, $p<0,05$). 1 ile 15 yıl arası “katılıyorum”, 5 ile 15 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 15-20 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılmıyorum” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre denetçilerin denetlemelerini bu Kanun hükümleriyle standartlara ve amaca uygun olarak yapmalarını sağlamak için denetçilerin yerinden ve internete, denetleme belgelerine erişim suretiyle ve ayrıca gerekli bilgileri de alarak Kamu adına denetleyici tüzel kişiliğe haiz bir üst kurum tarafından denetlenmesi doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=28,461, $p<0,05$). 1 yıldan az 15 yıla kadar çalışanların “katılıyorum”, 1 ile 15 yıl arası çalışan meslek mensuplarının “kesinlikle katılıyorum”, 15-20 yıl arası çalışanların “katılmıyorum” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre büyük sermaye şirketlerinin ve şirketler topluluğunun finansal tablolarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 5 yıl süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=52,982, $p<0,05$). 1 yıldan az, 1 ile 15 yıl arası çalışan meslek mensuplarının “katılıyorum”, 1-10 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılıyorum”, 15-20 yıl arası çalışanların “kararsızım” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin finansal tablolarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 5 yıl süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=38,557, $p<0,05$). 1 yıldan az 15 yıla kadar çalışan meslek mensuplarının “kesinlikle katılıyorum”, 1 ile 15 yıl arası çalışan meslek mensuplarının “katılıyorum”, 10-15 yıl arası çalışanların “katılmıyorum” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre büyük sermaye şirketlerinin ve şirketler topluluğunun denetçi raporlarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 6 ay süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=31,712, $p<0,05$). 1 yıldan az 15 yıla kadar çalışan meslek mensuplarının “kesinlikle katılıyorum”, 1 yıldan az 15-20 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılmıyorum” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

“TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin denetçi raporlarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 6 ay süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir” ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (LR=43,032, $p<0,05$). 1 yıldan az 15 yıla kadar çalışan meslek mensupları “kesinlikle katılıyorum”, 5-15 yıl arası çalışanların “kesinlikle katılmıyorum”, 5-10 yıl arası çalışanların ise “kararsızım” şeklindeki cevapları gösterilebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

6102 sayılı TTK ile muhasebe alanına getirilen yenilikler noktasında muhasebe meslek mensuplarının görüşleri ve bu görüşleri doğrultusunda meslek hayatlarındaki çalışma yılları açısından farklılık oluşturup oluşturmadığına dair yapmış olduğumuz bu çalışmada elde edilen sonuçların özeti kısaca şöyledir:

- Araştırma kapsamında katkı sağlayan meslek mensuplarının 38.7’si bayan ve 61.3’ü erkektir. Ayrıca meslek mensuplarının 4.8’i SM ve 95.2’si SMMM’dir. Bu verilere göre çalışmada çoğunluk SMMM’den oluşmaktadır. Sivas ilinde faaliyet gösteren 3 YMM ise anketimize katılmamıştır.
- Ankete katılan meslek mensuplarının % 5.6’sı 1 yıldan az, %16.9’u 1 yıldan fazla 5 yıldan az, %41.1’i 5 yıldan fazla 10 yıldan az, %24.2’si 10 yıldan fazla 15 yıldan az, %12.1’i 15 yıldan fazla 20 yıldan az sürelerde bu mesleğe devam ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- Ankete katılım sağlayan meslek mensuplarının eğitim seviyelerinin dağılımı ise; %1.6’sının Lise, %6.5’i Yüksekokul, %74.2’si Fakülte, %17.7’sinin Yüksek Lisans mezunu şeklindedir.
- Araştırmaya katılım gösteren kişilerin defter ve belgeler hakkında Kanunun getirmiş olduğu değişiklikler konusunda kararsız olanların sayısının katılmıyorum sayısından daha fazla olduğu en fazla kararsızlığın ise 41.07 ile “TTK’ da pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin de ticari defter olarak nitelendirilmesi doğru ve gereklidir” sorusuna verilen yanıtta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılmayanların ise, 21.38

ile “TTK ’ya göre uygulamada sıkışıklığa yol açmamak için kapanış onaylarının izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar yapılması doğru ve yeterlidir.” sorusuna verilen yanıtta olduğu izlenmiştir.

- Araştırma kapsamında katılım sağlayan kişilerin Kanunun dönemsonu işlemleri ile ilgili getirdiği değişiklikler konusunda kararsız olanların ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir. En fazla kararsızlığın ise 36.70 ile “TTK’ ya göre TMS /TFRS ’ye uygun olduğu takdirde malvarlığı mevcudunun envanteri çıkarılırken fiziki envanterin tersi olan matematiksel -istatistiksel yöntemlerin kullanılmasına izin verilmesi doğru ve gereklidir.” sorusuna verilen yanıtlarda yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmaya katılım gösteren kişilerin muhasebe standartları uygulama yükümlülüğü ile ilgili getirilen yenilikler konusunda katılmıyorum diyenlerin sayısının kararsızlardan fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En fazla katılmıyorum yanıtının 42.41 ile “TTK’ya göre gerçek ve tüzel kişilerin bireysel ve konsolide finansal tablolarının TMSK’ca yayımlanan TMS/ TFRS’ye, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uyularak düzenlenmesi doğru ve gereklidir.” Sorusuna verildiği, 35.29 ile de “TTK’ya göre muhasebe kayıtları ve finansal tabloların TMS/ TFRS’ye göre düzenlenmesi zorunluluğunun 01.01.2013 tarihinden itibaren getirilmesi doğru ve gereklidir.” Sorularına verildiği tespit edilmiştir. Kararsız olanların ise; 36.32’lik bir yığılma ile “TTK’da değişik ölçütteki işletmeler ve sektörler için UFRS tarafından farklı düzenlemelere izin verildiği hâllerde KOBİ standardı gibi ayrı bir standardın uygulanmasına izin verilmesi doğru ve gereklidir.” Sorusunda yoğunlaştığı izlenmiştir.
- Bağımsız denetim ile ilgili getirilen değişiklikler noktasında kararsızların ağırlıklı olduğu ve en fazla kararsızlığın 43.03 ile “TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin denetçi raporlarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 6 ay süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir.”, 38.55 ile “TTK’ya göre küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinin finansal tablolarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 5 yıl süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir” 36.95 ile “TTK’ya göre denetçinin denetleme yaptığı şirkete vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında danışmanlık veya hizmet verememesi ve bunu bir yavru şirketi aracılığıyla da yapamaması doğru ve gereklidir.”, 35.21 ile “TTK’da bir şirkette bağımsız denetçi olamayacak YMM ve SMMM için belirlenen kriterler doğru ve yeterlidir.”, sorularına verilen yanıtlarda izlenmiş, kesinlikle katılmıyorum diyenlerin ise 52.98 ile “TTK’ya göre büyük sermaye şirketlerinin ve şirketler topluluğunun finansal tablolarının internet sitesinde yayımlanması ve en az 5 yıl süre ile bu sitede kalması doğru ve gereklidir.” sorusuna verilen yanıtta toplandığı izlenmiştir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan kişilerin Kanun ile getirilen düzenlemelere ve muhasebe ve denetim uygulamalarına karşı düşünceleri ve bu düşüncelerin meslekte çalışma yılları bakımından bir farklılık oluşturup oluşturmadığına yönelik Sivas ilinde uyguladığımız bu çalışmada elde edilen bulgular neticesinde “kararsız” olanların sayısının “katılmıyorum” lardan fazla olması 6102 sayılı TTK'nın meslek mensuplarınca anlaşamadığı, uygulamada sorunlar olduğu bu sorunların giderilmesi için meslek mensuplarına seminerler verilmesi ve kanunun daha detaylı olarak anlatılması gerektiği önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, H. & Yazar, B. B. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanununun Denetim Alanında Getirdiği Yenilikler. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, cilt.4 sa.2, 21-30.
- Arıkan, Yahya (2010). Yaşanan Ekonomik Gelişmelerin, Yeni TTK ve Yapılan Yasal Düzenlemelerin Işığında, Muhasebe Mesleğinde Yeni İş Alanları. *Mali Çözüm Dergisi*, sa.102, Kasım-Aralık, 7-17.
- Demir, M. (2011). Türk Ticaret Kanunundaki Değişikliklerin Muhasebe Ve Vergilendirme Yönüyle Değerlendirilmesi, **Mali Çözüm Dergisi**, Mart- Nisan, 43-72.
- Doyrangöl, Nuran Cömert. (2008). Türk Ticaret Kanunu Tasarısı İle Muhasebe Getirilen Yenilikler. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, cilt.1, sa.1, 1-21.
- Ernst & Young Türkiye. “100 Soruda Yeni Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme, Anonim ve Limited Şirketler Hukuku”, [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/100_Soruda_Yeni_Turk_Ticaret_Kanunu_/\\$FILE/100_Soruda_Yeni_Turk_Ticaret_Kanunu.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/100_Soruda_Yeni_Turk_Ticaret_Kanunu_/$FILE/100_Soruda_Yeni_Turk_Ticaret_Kanunu.pdf), (12.06.2021).
- Karakoç, M. (2013). Türk Ticaret Kanunu ile Birlikte Bağımsız Denetimde Meydana Gelen Gelişmeler. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, sa.59, 17-37.
- Karasioğlu, F. & Karahan N. S. (2016). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Muhasebe Uygulamalarına Getirdiği Yeniliklerin Uygulayıcılar SM, SMMM, YMM Tarafından Algılanma Düzeyi Konya Yerelinde Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sa.35, 175-183.
- Solak, Bilal & Yürekli E. (2018). Muhasebe Eğitimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Muhasebe Uygulamalarına Etkisini Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, cilt.7, sa.2, 235-248.
- Şengel, Salim (2011). Yeni Ticaret Kanununun Sermaye Şirketleri İle İlgili Getirdiği Yeniliklerin Değerlendirilmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken (ZfWT), Journal Of World Of Turks*, cilt.3, sa.2, 21-40.

- Taşdelen, Nihat (2012). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticari Defterler. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, cilt.3, sa.1, 257-294.
- Uluslan, H., Elçin E., & Köylü Ç. (2012). 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Muhasebe ve Denetim Uygulamalarına Getirdiği Yenilikler Üzerine Bir Araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, sa.55, Temmuz, 11-34.
- Uzay Ş. & Seçkin G. (2012). Yeni TTK İle Getirilen Yıllık Faaliyet Raporu Denetiminin Finansal Raporlama İle İlgili İç Kontrol Raporu Denetimi İle Benzerlikleri. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, cilt.14, sa.4, 43-63.
- Yıldırım, Suat (2011). Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Denetçi. *Mali Çözüm Dergisi*, Temmuz-Ağustos, 43-52.
- Yıldız, F. & Yıldız E. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre KOBİ'lerin Muhasebe Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, cilt.4, sa.2, 61-69.